

Nazwa pola	Komentarz
Nazwa przedmiotu	NURTY BADAŃ POLITOLOGICZNYCH
Jednostka prowadząca	Instytut Nauk Politycznych Wydziału Dziennikarstwa i Nauk Politycznych
Jednostka, dla której przedmiot jest oferowany	
Kod przedmiotu	
Kod ERASMUS	14100
Przyporządkowanie do grupy przedmiotów	przedmiot obowiązkowy dla I roku studiów II stopnia na kierunku politologia
Cykl dydaktyczny, w którym przedmiot jest realizowany	semestr zimowy (I semestr studiów)
Skrócony opis przedmiotu	Zajęcia prezentujące główne nurty badań politologicznych zajmują w programie studiów szczególne miejsce. Prezentują bowiem refleksję metateoretyczną, a więc dotyczącą postrzegania dziedziny przedmiotowej oraz sposobów jej badania. Głównym celem kształcenia jest rozwinięcie samoświadomości teoretycznej oraz poznanie głównych paradygmatów badań politologicznych, wraz ze specyfiką ich problemów badawczych, języka analizy oraz postulowanych narzędzi i metod analizy. Ważnym zadaniem jest uświadomienie studentowi konieczności integralnej analizy zjawisk politycznych, a więc wykorzystującej aparaturę pojęciową, strategie badawcze i wiedzę teoretyczną i empiryczną wszystkich subdyscyplin politologicznych oraz pozostałych nauk społecznych, jeżeli ich perspektywa badawcza pozwala pełniej rozumieć i wyjaśnić życie polityczne społeczeństwa.
Forma(y)/typ(y) zajęć	Wykład - 30 godzin
Pełny opis przedmiotu	<p>W wyniku realizacji 15 tematów wykładu student dowie się, jak na gruncie paradygmatów badań politologicznych (a w tle społecznych i humanistycznych) rozwiązuje się podstawowe problemy analizy polityki:</p> <p>-problem dialektyki struktury i działania. Chodzi tu o spójne połączenie w procesie badawczym i procedurach badania zewnętrznych warunków działania podmiotów społecznych (struktur) i aktywności ludzi. Wybór konkretnej alternatywy działania zależy od uruchomionej przez podmiot wiedzy o tych warunkach oraz wyznawanych systemów wartości;</p> <p>-problem wyodrębniania całości- systemów. Chodzi o wybór systemów względnie izolowanych, zawierających wszystkie konieczne i wystarczające warunki, potrzebne do zrozumienia zjawiska politycznego na tle całości społecznych, których są elementem. Czasami wystarczy ograniczyć uwagę do wybranej podstruktury życia społecznego, np. świadomości społecznej czy gospodarki. Ale na ogół trzeba wyodrębnić minisystemy, imperia, ekosystemy czy regiony, a nawet dla niektórych procesów systemy kontynentalne czy całą ekumenę;</p> <p>-problem europocentryzmu, czyli konwencjonalnej wiedzy, często poza empiryczną kontrolą, wynikającej z przekonania o europejskim ekscepcjonalizmie- roli europejskiej racjonalności, nauki, indywidualizmu w powstaniu obecnej cywilizacji miejsko-</p>

przemysłowej. Przekonanie to nie dowartościowuje dorobku technologicznego, kulturowego pozostałych cywilizacji lokalnych, zwłaszcza chińskiej, indyjskiej i arabsko- islamskiej;

-problem ciągłości/zmiany. W procesie zmiany powstają nowe jakościowo formy życia społecznego, zmieniające dotychczasowe determinanty procesów społecznych. Fakt ten sprawia, że prawa nauk społecznych, wraz z stosowanymi w nich pojęciami muszą uwzględniać rozwojowy aspekt rzeczywistości historycznej. Ogólność praw polega na uwzględnianiu różnic strukturalnych, występujących pomiędzy wszystkimi dotychczasowymi typami zjawisk społecznych, które opisują (ogólność w sensie historycznym a nie teoriomnogościowym). Do udźwignięcia tego problemu prowadzi historia o nastawieniu teoretycznym i teoria o nastawieniu historycznym;

-problem holizmu, uwarunkowań strukturalnych: ekologicznych, demograficznych, gospodarczych, politycznych, kulturowych i ich różnej mocy determinacyjnej zjawisk politycznych;

-problem eklektyzmu. Dążenie do wszechstronnego oświetlenia badanego zjawiska politycznego rodzi napięcie między chęcią całościowego i kompletnego opisu a groźbą niespójności pojęciowej czy teoretycznej. Jej źródłem jest łączenie różnych perspektyw badawczych i języka analizy.

Student dowie się także, jak w/w problemy badania polityki rozwiązywane są w poszczególnych paradygmatach badawczych. Będą to: **behawioralizm** (i neobehawioralizm) jako reprezentant empirycystycznej nauki o polityce; warianty **systemowego badania polityki** (funkcjonalizm, neofunkcjonalizm, analiza systemowa, strukturalizm socjoekonomiczny); podejścia wykorzystujące ekonomię w badaniu zjawisk politycznych: A) **teoria wyboru publicznego:** teoria demokracji A. Downsa, teoria biurokracji W. Niskanena, teoria pogoni za rentą za pomocą mechanizmów politycznych, liberalizm jako schemat interpretacji stosunków międzynarodowych, B) **nurt postmarksowski** (neomarksizm, szkoła krytyczna, teorie konfliktowe, problematyka redystrybucji i uznania, L. Waquanta koncepcja neoliberalnego Lewiatana); **polityka w perspektywie globalistycznej:** historia globalna (F. Braudel i szkoła Annalistów, W. McNeill, K. Pomerantz), teoria systemu światowego (I. Wallerstein, A. G. Frank, S. Amin, J. Goldstone), neoewolucjonizm (L. White, G. Lensky), teorie modernizacji (N. Smelser, D. Lerner, S. Eisenstadt); **interpretacjonizm** (paradygmat hermeneutyczny badania polityki): narratywizm R. Rortego, *linguistic turn*, koncepcja „rządomyślności” i biopolityki M. Foucaulta; **instytucjonalizm:** nowy instytucjonalizm, instytucjonalizm historyczny; instytucje jako medium łączące nauki społeczne; **nurt egzystencjalistyczny** w refleksji nad polityką: decyzyjonizm, realizm, neorealizm w stosunkach międzynarodowych; *Homo politicus* w **perspektywie biokulturowej-** antropologiczne minimum politologa; **ekopolityka-** ekonomia zrównoważonego rozwoju (R. Constanza, H. Rogall, H. Daly). Ponadto, jako podsumowanie i utrwalenie praktycznych wniosków na użytek przyszłej pracy magisterskiej studenta zostaną bliżej scharakteryzowane trzy zagadnienia. Omówiona zostanie strategia ultradyscyplinowa badania polityki na tle problemu jedności historycznych nauk społecznych, a także problem sterowania badaniami konkretno- empirycznymi za pomocą teorii i wiedzy

		ogólnej (problematyka konceptualizacji badania). Ważnym wątkiem będzie też ocena poszczególnych paradygmatów z punktu widzenia ich walorów heurystycznych oraz realizmu poznawczego.
Wymagania wstępne	Wymagania formalne	
	Założenia wstępne	<p>Student posiada orientację w ogólnej metodologii nauk, historii myśli politycznej, metodologii nauki o polityce. Wymagane są też wiadomości z zakresu logiki ogólnej oraz znajomość współczesnych kierunków filozofii i socjologii ogólnej. Zakłada się znajomość ujęć poszczególnych aspektów życia politycznego, które student poznał na zajęciach przedmiotowych: gry i walki politycznej (historia polityczna, socjotechnika), struktury życia politycznego (ustrojznawstwo), struktura klasowo- stanowa społeczeństwa (socjologia, socjologia polityki), psychologiczne mechanizmy zachowań rządzących i rządzonych (psychologia polityki), ideologie, interesy, wartości jako motywy działania w polityce (doktryny polityczne), itd. Student powinien posiadać też wstępne kompetencje w zakresie umiejętności myślenia teoretycznego, uogólniania wiedzy i poszukiwania prawidłowości, analizy i syntezy wiedzy z zakresu nauk społecznych. Zakłada się również, że student jest zainteresowany stylami myślenia o polityce i różnymi strategiami ich poznawania. Ważna jest też umiejętność pracy z tekstem naukowym, zdolność jego rozumienia i samodzielnej interpretacji.</p>
Efekty uczenia się		<p>Po ukończeniu przedmiotu student:</p> <p><u>wie:</u></p> <p>Ek1. Student zna filozoficzne (antropologiczne) podstawy wiedzy humanistycznej, poszczególne wizje człowieka i społeczeństwa, które są fundamentami paradygmatów badań w nauce o polityce.</p> <p>Ek2. Potrafi dokonać rekonstrukcji warstwy teoretyczno-ideologicznej każdego badania politologicznego. Dzięki temu jest w stanie ocenić przydatność poszczególnych schematów interpretacyjnych do analizy konkretnego problemu badawczego.</p> <p>Ek3. Wie jak rozróżniać -dzięki poznanym teoretycznym charakterystykom- ekologiczne, biologiczne, kulturowe, socjoekonomiczne i sytuacyjne uwarunkowania zachowań politycznych. Jak biologia, socjologia i historia spleta się w przebiegu gry i walki politycznej, zwłaszcza w momentach przełomów dziejowych.</p> <p>Ek4. Wie jak połączyć w toku postępowania analitycznego aspekt humanistyczny działania <i>Homo politicus</i> (jego wiedzę o sytuacji, w której się znajduje, jego system wartości i postawy) z uwarunkowaniami makrostrukturalnymi (ekologicznymi, interesami grupowymi, etosem społecznym, doświadczeniem historycznym wspólnoty życia i pracy, której jest członkiem, przemocą symboliczną itd.).</p> <p>Ek5. Zna dorobek kulturowy poszczególnych cywilizacji lokalnych. Dzięki temu potrafi dokonać relatywizacji w procesie rozumienia głównych momentów dziejotwórczych. Umożliwia to zrozumienie historycznych i kulturowych uwarunkowań współczesnych problemów multikulturalizmu, odrębności kultury społecznej, rozwojowego aspektu wiedzy społecznej, miejsca Innego i jego kultury w globalnym dyskursie.</p>

EK6. Dzięki wszechstronnemu oglądowi współczesnego życia politycznego dostrzega polityczne konsekwencje globalnego kapitalizmu m. in., w zakresie ewolucji funkcji państwa, zagrożeń demokracji, popkulturyzacji polityki, ewolucji tożsamości narodowej, etycznych dylematów współczesności, problemu nierówności społecznych i strukturalnego bezrobocia, globalnego rządzenia.

Ek7. Poznanie odrębnych perspektyw badawczych, preferowanych i wykluczanych przez nie czynników wyjaśniających, uczyła studenta na pułapki myślenia czynnikowego, uczy konsekwencji w analizie zjawisk, uczy przyjmowania różnych punktów widzenia. A zarazem pozwala poznać ich ograniczenia i heurystyczne walory. Ogląd sceny politycznej przestaje być jednostronny. Zapobiega to dogmatyzacji myślenia.

Ek8. Student znając główne nurty badań politologicznych wie, jak łączyć kategorie badawcze, metody, wiedzę ogólną, by umieszczać interesujące go zjawisko polityczne w rozległej sieci przyczyn ekologicznych, ekonomicznych czy kulturowych. To pozwala przewyższać ujemne skutki analitycznej separacji poszczególnych dyscyplin społecznych. Pozwala zarazem wykorzystywać wiedzę i praktykę badawczą wszystkich empirycznych dyscyplin badających zjawiska polityczne, zjawiska doniosłe politycznie i zjawiska tylko uwarunkowane politycznie.

Ek9. Dzięki historycznej głębi wybranych paradygmatów badań potrafi rozróżniać odmienne epoki historyczne, odmienne determinanty i prawidłowości zjawisk politycznych, w szczególności funkcje państwa, jego struktury biurokratyczne, uwarunkowania bezpieczeństwa i strategii narodowych, funkcjonowanie systemu światowego itd. To pozwala też dostrzegać osobliwości obecnej fazy rozwoju społeczeństwa ludzkiego, cywilizacji przemysłowej, globalnego kapitalizmu, w tym zwłaszcza problemy globalnego przywództwa, nowego ładu światowego, ochrony globalnych dóbr kolektywnych.

Umiejętności:

Do rozwoju umiejętności, ze względu na wykładową formę zajęć, będzie prowadziło zestawianie ze sobą różnych perspektyw badawczych, języków analizy, odmiennych wizji człowieka i społeczeństwa. Niczym w kalejdoskopie mienia się różne pojęcia, ukazywane aspekty polityki, epoki historyczne i analizy aktualnych zjawisk jako przykładów zastosowań poznanych schematów interpretacyjnych. To w połączeniu z systematycznie przyswajaną literaturą przedmiotu pozwoli studentowi na samodzielne wyciąganie wniosków i uogólnień. W części interaktywnej wykładu zadawanie pytań i zabieranie głosu da szansę skonkretyzowania treści wykładu. Do umiejętności samodzielnej analizy wybranego paradygmatu przyczyni się też przygotowanie przez studenta pracy semestralnej.

Zarówno uczestnictwo w wykładzie, samodzielne studiowanie literatury, jak i przygotowanie pracy semestralnej powinny kształtować następujące umiejętności:

1. Umiejętność odróżniania dyskursów o polityce- naukowego, potocznego, ideologicznego, a także dostrzegania osobliwości badań politologicznych.

	<p>2. Opanowanie zasad konstrukcji założeń ontologicznych i siatki pojęć, koniecznych do opisu i zrozumienia konkretnego zjawiska politycznego, usytuowanego w różnych epokach czy kontekstach historycznych.</p> <p>3. Umiejętność analizy sceny politycznej w kategoriach historii wydarzeniowej, koniunkturalnej i długiego trwania. Do tego potrzebna jest umiejętność wyodrębniania jakościowo różnych determinant zjawisk społecznych- ekologicznych, biologicznych, demograficznych, gospodarczych, kulturowych, a także odróżniania ich różnej mocy determinacyjnej. Dodatkowo sposób przejawiania się determinant polityki może się różnić w zależności od epoki historycznej (społeczeństwa preagrarne, agrarne, przemysłowe, świat Malthusa, świat Meadowsa, itd.)</p> <p>4. Dostrzeganie roli wartości w badaniu politologa i w efekcie kształtowanie etosu rzetelnego obserwatora i badacza. Pozwoli ona studentowi przygotować zgodną z wymaganiami pracę dyplomową.</p> <p>5. Poszerzenie i utrwalenie umiejętności w zakresie metodyki badania. Prezentacja poszczególnych paradygmatów obejmuje też współczesne dyskusje nad warsztatem badawczym politologa- jak wyjaśniać, przewidywać, wartościować politykę i uzasadniać formułowane sądy. Poznanie postulowanych strategii badania polityki, a także zastosowanie ich w pracy semestralnej pozwala opanować logikę badania, jego fazy i przedstawianie wyników w formie naukowej narracji. Te umiejętności warsztatowe będą ważne dla studenta na użytek pracy magisterskiej.</p> <p>6. Dostrzeganie wieloaspektowości i trudności wartościowania jakości przywództwa politycznego i umiejętność oceny rangi historycznej zjawisk. Uczy to wstrzeźliwości i relatywizacji w ocenie polityki i polityków.</p> <p>7. Pogłębia umiejętności samodzielnego formułowania własnych myśli i poglądów, ich uzasadniania tak w mowie, jak i w piśmie poprawnie w języku polskim i w zgodzie z regułami konstruowania wypowiedzi i pisania prac – przy okazji pisania pracy semestralnej i wypowiedzi na wykładach /K_U11, K_U9, K_U12./</p>
Punkty ECTS	5 punktów ECTS
Metody i kryteria oceniania	Praca semestralna przygotowana i wygłoszona pod koniec semestru. Praca semestralna będzie poświęcona analizie wybranego przez studenta problemu, występującego w skali lokalnej, narodowej, regionalnej lub globalnej, a związanego z obecną fazą globalizacji dziejów świata. W pracy zadanie studenta polega na wykorzystaniu jednego z poznanych paradygmatów badań jako układu pojęć i wyjściowych hipotez do opisu i wyjaśnienia postawionego problemu badawczego. Ma to też walory dydaktyczne w perspektywie przyszłej pracy magisterskiej.
Sposób zaliczenia	Egzamin pisemny
Rodzaj przedmiotu	Przedmiot I roku studiów stacjonarnych i niestacjonarnych (I semestr) II stopnia na kierunku politologia
Sposób realizacji przedmiotu	

Język wykładowy	język polski
Literatura	<p>Teorie i metody w naukach politycznych, red. D. Marsh, G. Stoker. Kraków 2006</p> <p>K. von Beyme, Współczesne teorie polityczne. Warszawa 2005</p> <p>T. Klementewicz, Rozumienie polityki. Zarys metodologii nauki o polityce. Warszawa 2011</p> <p>Teoria wyboru publicznego. Wstęp do ekonomicznej analizy polityki i sfery publicznej, red. J. Wilkin. Warszawa 2005</p> <p>J. Nocoń, Między tradycją a nowoczesnością. Przeobrażenia badań politologicznych w świetle neofunkcjonalizmu J. C. Aleksandra. Bydgoszcz 2010</p> <p>B. Krauz-Mozer, Teorie polityki. Warszawa 2005</p> <p>P. Sztompka, Socjologia zmian społecznych. Kraków 2005</p> <p>R. Dahl, B. Stinebrickner, Współczesna analiza polityczna. Warszawa 2007</p> <p>W. Morawski, Konfiguracje globalne. Struktury, agencje, instytucje. Warszawa 2010</p> <p>J. Topolski, Jak się pisze i rozumie historię. Tajemnice narracji historycznej. Warszawa 1996</p> <p>J. Goody, Kapitalizm i nowoczesność. Warszawa 2006</p> <p>I. Wallerstein, Analiza systemów- światów. Wprowadzenie. Warszawa 2007</p>
Praktyki zawodowe w ramach przedmiotu	Zajęcia odbywać się będą w formie wykładu, z elementami dyskusji. Wykorzystywane będą także środki multimedialne. Równoległe do wykładu studenci powinni zaznajamiać się z podstawową literaturą przedmiotu tak, by być w stanie skonfrontować ujęcie wykładowcy z poglądami zawartymi w literaturze i samodzielnie wypracować interpretację problemów oraz być w stanie odpowiednio przygotować się do pracy semestralnej.
Imię i nazwisko koordynatora przedmiotu	Prof. Tadeusz Klementewicz
Prowadzący zajęcia	
Uwagi	

III. Metody dydaktyczne: wykład kursowy oraz konwersatorium z zagajeniem dyskusji przez wyznaczonych studentów na podstawie wskazanej literatury oraz samodzielnie zdobytych aktualnych informacji z raportów i badań empirycznych;

Program realizowany jest 15 wykładach z wykorzystaniem różnych form aplikacji zdobywanej wiedzy i umiejętności w części interaktywnej wykładu. Program wykładów realizowany jest w dwóch blokach:

- 1) struktura logiczna wiedzy politologicznej i narracji o polityce. W tym bloku przedstawia się: metodologiczne osobliwości badań politologa, logiczną strukturę wiedzy politologicznej oraz przedmiotowo- metodologiczny kształt politologii w wybranych krajach;
- 2) rekonstrukcja paradygmatycznej struktury współczesnej politologii, tj. jej panoramy: instytucjonalizm, biopolitykę, teorię władzy-wiedzy M. Foucault'a, politologię socjoekonomiczną, ekonomiczne teorie polityki, behawioralizm i neobehawioralizm, globalistykę (polityka w cywilizacji globalnej, zwłaszcza przywództwo globalne i globalne rządzenie), linguistic turn, czyli postmodernistyczny obraz nauk społecznych, interpretacjonizm.

A) Tematy wykładów:

- 1-2. Logiczna struktura wiedzy politologicznej- teoria polityki jako struktura heurystyczna**
badań empirycznych. Paradygmaty badań politologicznych na tle współczesnej humanistyki.
- 3. Spór o funkcje nauki o polityce- między prawdą a użytecznością. Problem transdyscyplinarności badań społecznych**
- 4. Współczesne koncepcje polityki- polityk jako strażnik ładu, polityk jako menedżer ładu**
społecznego i polityk jako arbiter w konfliktach o podział dóbr i realizację wartości grupowych i wspólnych.
- 5. Homo politicus w perspektywie biokulturowej- warianty współczesnej biopolityki**
- 6. Polityka w cywilizacji globalnej- globalistyka, teoria systemu światowego I. Wallersteina,**
historia globalna (*world history*).
- 7 . Teoria władzy M. Foucault'a- dyscyplina i opieka, rządomyślność i inne technologie**
rządzenia. Neoliberalny Lewiatan według L. Wacquanta.
- 8. Wokół państwa: współczesna debata między neoliberalizmem, keynesizmem a socjaldemokracją- instytucjonalizm w ekonomii, socjologii i nauce o polityce**
- 9. Linguistic turn- postmodernistyczny obraz nauki o polityce (interpretacjonizm).**
- 10. Politologia historyczno- dialektyczna: ciągłość i zmiana paradygmatu, postpolityka.**
- 11. Ekonomiczne teorie polityki- teoria wyboru publicznego i jej politologiczne zastosowania.**
- 12. Współczesne dyskusje i problemy wyjaśniania działań i faktów politycznych- strukturalna**
determinacja a kreatywna podmiotowość.
- 13. Problemy przewidywania zjawisk politycznych- wokół nowego porządku świata: ekopolityka i problemy zrównoważonego rozwoju.**
- 14. Problemy wartościowania polityki i polityków- wartości uniwersalne a interes narodowy**
jako kryteria oceny. Problematyka globalnych dóbr publicznych.
- 15. Kryzys racjonalności naukowej: postmodernistyczna dyskwalifikacja wiedzy- powrót**
magii i irracjonalizmów w myśleniu współczesnego człowieka a realizm poznawczy

B. Informacje szczegółowe (wypełnia prowadzący zajęcia, z wyjątkiem pól: *Limit miejsc w grupie, Terminy odbywania zajęć, Miejsce odbywania zajęć* – pola te prowadzący zajęcia wypełnia w porozumieniu z administracją).

Nazwa pola	Komentarz
Imię i nazwisko wykładowcy (prowadzącego zajęcia/grupę zajęciową)	Tadeusz Klementewicz
Stopień/tytuł naukowy	Prof.
Forma dydaktyczna zajęć	Wykład
Efekty uczenia się zdefiniowane dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu	
Metody i kryteria oceniania dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu*	
Sposób zaliczenia dla danej formy dydaktycznej zajęć w ramach przedmiotu	Egzamin pisemny
Zakres tematów	
Metody dydaktyczne	Wykład interaktywny
Limit miejsc w grupie	<pole wypełnia prowadzący zajęcia w porozumieniu z administracją>
Terminy odbywania zajęć	<pole wypełnia prowadzący zajęcia w porozumieniu z administracją> Należy wskazać, w jakim terminie (dzień tygodnia, godzina) zajęcia są realizowane. Należy wskazać także, z jaką częstotliwością zajęcia są realizowane (raz w tygodniu, raz na dwa tygodnie itp.).
Miejsce odbywania zajęć	<pole wypełnia prowadzący zajęcia w porozumieniu z administracją> Należy wskazać budynek i nr sali, w której zajęcia będą się odbywały.

Załącznik nr 1

Tab. 1. Kryteria oceny w odniesieniu do poszczególnych efektów kształcenia dla wykładu z przedmiotu „Nurty badań politologicznych”

	Na ocenę 2	Na ocenę 3	Na ocenę 4	Na ocenę 5
wiedza	Znajomość głównych założeń i tez głównych nurtów badawczych oraz ich przedstawicieli, a także odróżnianie poziomów refleksji nad człowiekiem oraz związków	Dodatkowo wiedza o tym, jak analizować wybrane współczesne życie polityczne w kategoriach wybranego paradygmatu badań, w szczególności dostrzeganie problemów przywództwa	Dodatkowo w stosunku do wymagań na ocenę 2 i 3: dostrzeganie różnic między założeniami ontologicznymi i twierdzeniami wszystkich paradygmatów, a także umiejętność analizy	Dodatkowo w stosunku do oceny na 2,3,4 student powinien umieć: - wiedzieć jak w ramach poszczególnych paradygmatów badawczych rozwiązuje się problemy warsztatowe

	antropologii fizycznej, socjologii i nauki o polityce; -dostrzeganie teoretycznej zawartości twierdzeń politologicznych oraz sposobów ich uzasadniania	politycznego, walki i współdziałania w oświeceniu biopolityki, strukturalizmu socjoekonomicznego i psychologii ewolucyjnej	współczesnego fenomenu polityki w dowolnie wybranym przez wykładowcę schemacie interpretacyjnym; -wiedza o budowie teoretyczno-ideologicznej warstwie badania politologicznego; -dostrzeganie ideologicznego uwarstwienia języka polityki	(wyjaśniania integralnego, umieszczania w sieci przyczynowej danego zjawiska polityki, wskazywania głównych i modyfikujących czynników); -umiejętność uogólniania i porządkowania wiedzy o prawidłowościach życia politycznego we wcześniejszych epokach historycznych i współcześnie.
umiejętności	Poznanie perspektyw badawczych współczesnej politologii, a na tej podstawie umiejętność refleksji metateoretycznej oraz umiejętność ujawniania podstaw teoretycznych prawomocnej wiedzy na gruncie różnych paradygmatów badań; -umiejętność rekonstrukcji wizji człowieka i świata społecznego w wybranym badaniu politologicznym.	Dodatkowo: umiejętność odróżniania biologicznych, kulturowych, socjoekonomicznych uwarunkowań zachowań politycznych i operowanie perspektywami czasowymi w analizie procesów społecznych i politycznych -opanowanie języka wrażliwego empirycznie na różne formy oddziaływań w sferze publicznej między rządzącymi a rządzonymi	Dodatkowo: umiejętność analizy sceny politycznej w kategoriach historii wydarzeniowej i koniunkturalnej oraz umiejętność analizy moralnych dylematów użycia przemocy fizycznej i symbolicznej w polityce -dostrzeganie politycznych następstw neoliberalnej globalizacji gospodarki m. in., w zakresie funkcji państwa i zagrożeń demokracji	Dodatkowo: umiejętność dostrzegania kontynuacji i zmiany form ustrojowych i uwarunkowań w erze globalizacji; -konstruowanie uogólnień wyników obserwacji, badań empirycznych w formie generalizacji historycznych; -umiejętność wyodrębniania refleksji o przyszłości na poziomie historiozofii, historiografii i badań strategicznych
Formy aplikacji i zdobywane	Posługiwanie się wartościami uniwersalnymi, narodowymi, partykularnymi jako kryteriami wartościowania polityki i polityków	Stosowanie w praktyce życia politycznego uogólnień badań empirycznych i wiedzy teoretycznej do rozumienia gry i walki politycznej w kraju, Unii	Stosowanie w praktyce zawodowej zasad budowy siatki pojęć politologicznych i wykorzystywanie jej do narracji o wydarzeniach i	Dodatkowo: umiejętność konstruowania wyjaśnień modelowych; -umiejętność operowania realistycznymi i nierealistycznymi

dzy i umi eję ność i		Europejskiej i w stosunkach międzynarodowych	procesach politycznych	alternatywami rozwojowymi -oppanowanie umiejętności wyjaśniania integralnego